

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ της ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ 2013

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ & ΔΙΑΦΘΟΡΑ

ΕΡΕΥΝΑ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

*Έκθεση για την **Ελλάδα***

9 Ιουλίου 2013

Η Διεθνής Διαφάνεια (ΔΔ) είναι η παγκόσμια μη κυβερνητική οργάνωση που πρωταγωνιστεί στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Με περισσότερα από 90 παραρτήματα παγκοσμίως και τη Διεθνή Γραμματεία εγκατεστημένη στο Βερολίνο, η ΔΔ συμβάλλει ενεργά στην ευαισθητοποίηση των πολιτών αναφορικά με τις βλαπτικές συνέπειες της διαφθοράς. Σε συνεργασία με κυβερνητικούς φορείς, τον επιχειρηματικό κόσμο και την κοινωνία των πολιτών, η ΔΔ σχεδιάζει, αναπτύσσει και προωθεί την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς.

Η Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς (ΔΔ-Ε), το ελληνικό τμήμα της οργάνωσης, στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των πολιτών για τους κινδύνους της διαφθοράς στην Ελλάδα. Μέσα από την προώθηση νομικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο, τον σχεδιασμό πρακτικών μέτρων και εργαλείων, η ΔΔ-Ε με την εξειδικευμένη γνώση που διαθέτει, κινητοποιεί οργανισμούς, επιχειρήσεις και άτομα να συνδράμουν στην εξάλειψη της διαφθοράς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	2
ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	3
ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	4
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ.....	4
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ.....	10
ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	14
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	16
ΠΩΣ ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	22
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ.....	22
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	22

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η κοινή γνώμη για τη διαφθορά είναι ιδιαίτερα σημαντική, διότι προσφέρει βαθιά γνώση για τον τρόπο επίδρασης της διαφθοράς στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Η Διεθνής Διαφάνεια (ΔΔ) υπογραμμίζει την εξέχουσα σημασία της παρουσίασης των απόψεων της κοινής γνώμης για τη διαφθορά, διότι οι πολίτες είναι αυτοί που υποφέρουν έμμεσα ή άμεσα από τη μάστιγα αυτή. Παράλληλα, η ΔΔ ενθαρρύνει τους πολίτες να ενεργοποιηθούν έναντι της διαφθοράς και υπέρ της ορθής διακυβέρνησης. Για τον λόγο αυτό, το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς επιπρόσθετα διερευνά την προθυμία των πολιτών να δραστηριοποιηθούν προς την πάταξή της.

Το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς (GCB) είναι μια παγκόσμια έρευνα κοινής γνώμης της ΔΔ. Για το GCB2013 πραγματοποιήθηκε έρευνα σε 114.000 άτομα σε 107 χώρες. Η έρευνα στην Ελλάδα εκπονήθηκε από την εταιρεία ALTERNATIVE RESEARCH SOLUTIONS, το διάστημα Σεπτεμβρίου 2012 - Φεβρουαρίου 2013, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων σε ένα τυχαίο δείγμα περίπου 1.000 ατόμων, από τις αστικές και αγροτικές περιοχές της Ελλάδας. Το δείγμα αντιπροσωπεύει πληθυσμό των 6.576.383 Ελλήνων, άνω των 18 ετών¹.

Η έρευνα αποτελείται από τέσσερα μέρη, εκ των οποίων τα τρία πρώτα περιλαμβάνουν 13 ερωτήσεις, ενώ το τέταρτο 8 ερωτήσεις. Αν συμπεριληφθούν όλες οι υποκατηγορίες και τα υποερωτήματα, το ερωτηματολόγιο του GCB2013 συγκεντρώνει 54 ερωτήσεις.

Το Μέρος Α' επικεντρώνεται στις αντιλήψεις του κόσμου για τη διαφθορά στη χώρα, περιλαμβάνοντας ερωτήσεις όπως: αν έχουν αντιληφθεί αλλαγή στο επίπεδο της διαφθοράς στη χώρα τα τελευταία 2 χρόνια, αν θεωρούν ότι η διαφθορά αποτελεί πρόβλημα στο δημόσιο τομέα, πώς αντιλαμβάνονται το σχέση του δημοσίου τομέα και της κυβέρνησης με ομάδες ειδικών συμφερόντων καθώς και πώς αξιολογούν το έργο της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Το Μέρος Α' της έρευνας καταλήγει, ζητώντας από το κοινό να αξιολογήσει τον τρόπο επίδρασης της διαφθοράς σε 12 διαφορετικούς τομείς της χώρας τους (π.χ. Πολιτικά Κόμματα, Δικαστικό Κλάδο, Εκπαιδευτικό Σύστημα κλπ).

Οι ερωτήσεις στο Μέρος Β' εστιάζονται στις εμπειρίες των πολιτών από περιστατικά δωροδοκίας. Ζητείται από τους ερωτηθέντες να απαντήσουν αν έχουν δωροδοκήσει ποτέ κάποιον από τους 8 τομείς όπου επικεντρώνεται η έρευνα (π.χ. ιατρικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικό σύστημα, κλπ) και αν ναι, για ποιο λόγο.

¹ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα της έρευνας και τη μεθοδολογία, βρείτε στο Παράρτημα

Το Μέρος Γ' αφορά σε μια γενικότερη παρουσίαση της προθυμίας των ερωτηθέντων να αντιδράσουν στη διαφθορά στη χώρα. Οι ερωτήσεις επικεντρώνονται στο αν οι ερωτηθέντες θεωρούν τους εαυτούς τους ικανούς να αντιδράσουν στη διαφθορά, τι είδους πράξεις αντίδρασης είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν. Επίσης, λαμβάνουν ερωτήσεις αν ποτέ τους ζητήθηκε να δωροδοκήσουν κατά τις καθημερινές τους συναλλαγές και αν ποτέ αρνήθηκαν να δώσουν φακελάκι κατά τις καθημερινές συναλλαγές.

Το Μέρος Δ' καταγράφει τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτωμένων, ήτοι το γένος, την ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης και τον τόπο κατοικίας. Ταυτόχρονα συγκεντρώνονται στοιχεία για το κοινωνικο-οικονομικό τους επίπεδο μέσα από ερωτήματα για το εισόδημα του νοικοκυριού και το καθεστώς απασχόλησης.

ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

54% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα θεωρούν ότι το επίπεδο διαφθοράς στη χώρα έχει αυξηθεί τα τελευταία δύο χρόνια

Τα Πολιτικά Κόμματα θεωρούνται ο πιο διεφθαρμένος θεσμός στη χώρα, με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και το Κοινοβούλιο/Νομοθετική Εξουσία στη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα.

23% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που ήρθαν σε επαφή με υπηρεσία υγείας ανέφεραν ότι έδωσαν φακελάκι τους τελευταίους 12 μήνες

84% των ερωτηθέντων είναι διατεθειμένοι να αναφέρουν ένα περιστατικό διαφθοράς

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Το κοινό στην Ελλάδα ερωτήθηκε για την αντίληψή του για τη διαφθορά στη χώρα. Η έρευνα αποτυπώνει τις απόψεις για το κατά πόσο η κοινή γνώμη αντιλαμβάνεται ότι τα επίπεδα διαφθοράς αυξήθηκαν ή μειώθηκαν τα τελευταία 2 χρόνια, καθώς και την έκταση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα και σε άλλους θεσμούς/οργανισμούς.

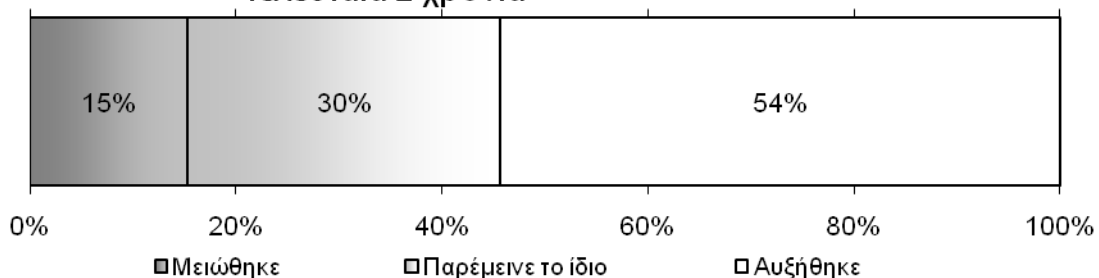
Γράφημα 1: Πόσο έχει αλλάξει το επίπεδο της διαφθοράς;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Κατά τη διάρκεια των 2 τελευταίων χρόνων, πώς έχει αλλάξει το επίπεδο διαφθοράς στην Ελλάδα;

54% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα θεωρούν ότι το επίπεδο διαφθοράς στη χώρα έχει αυξηθεί τα τελευταία δύο χρόνια

Γράφημα 1: Αλλαγή στο επίπεδο της διαφθοράς τα τελευταία 2 χρόνια

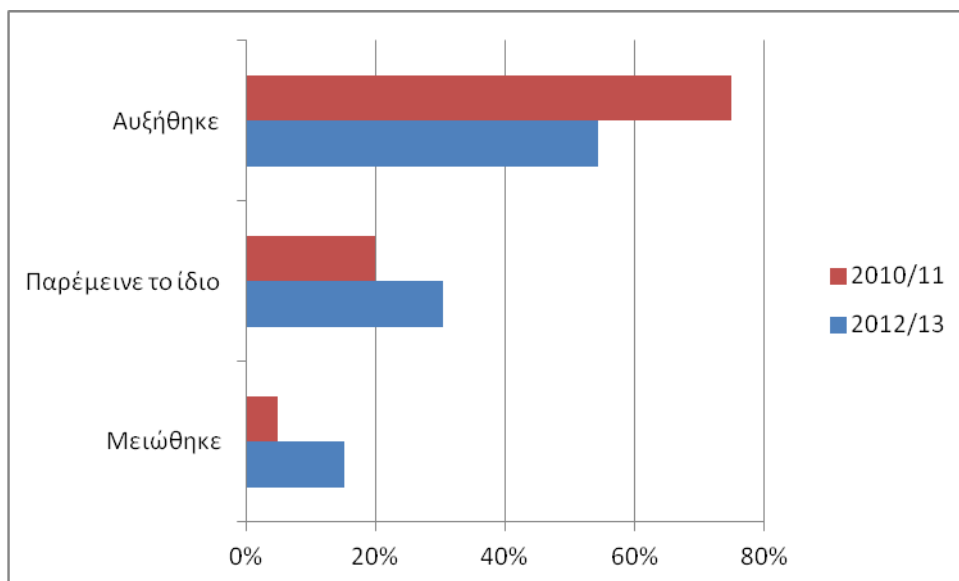

Σχεδόν ένας στους δύο Έλληνες, που συμμετείχαν στην έρευνα, θεωρούν ότι το επίπεδο της διαφθοράς έχει αυξηθεί στην Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια, με το 39% να θεωρεί ότι έχει αυξηθεί πολύ και μόλις το 15% να πιστεύει ότι έχει μειωθεί.

Γράφημα 2: Πόσο έχει αλλάξει το επίπεδο της διαφθοράς (διαχρονική παρουσίαση);

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Κατά τη διάρκεια των 2 τελευταίων χρόνων, πώς έχει αλλάξει το επίπεδο διαφθοράς στην Ελλάδα;

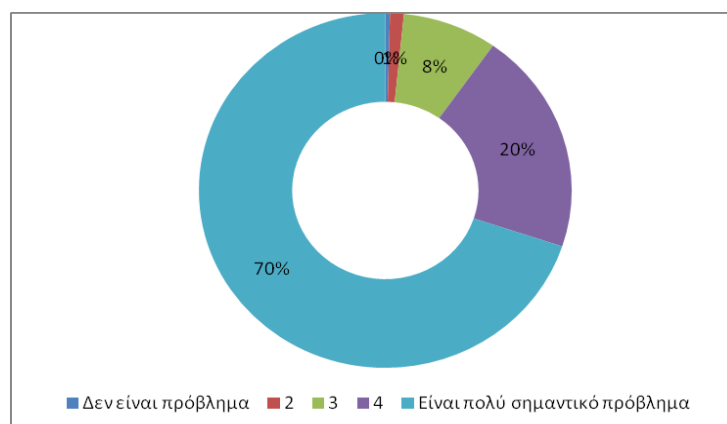
Εξετάζοντας την τάση της αντίληψης της κοινής γνώμης για την αλλαγή στο επίπεδο της διαφθοράς στην Ελλάδα, κατόπιν σύγκρισης με τα αποτελέσματα του Βαρόμετρου για τα έτη 2010/11, διαπιστώνουμε ότι οι αντιλήψεις του κοινού για την αύξηση της διαφθοράς στη χώρα έχουν μειωθεί κατά τα τελευταία δύο χρόνια (το 75% των ερωτηθέντων το 2010/11 απάντησε ότι έχει αυξηθεί η διαφθορά τα τελευταία τρία χρόνια, έναντι του 54% των ερωτηθέντων το 2012/13).

Γράφημα 3: Πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα στην Ελλάδα;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Σε κλίμακα 1-5, (όπου 1= δεν είναι καθόλου πρόβλημα και 5= είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα), σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η διαφθορά είναι ένα πρόβλημα στο δημόσιο τομέα της Ελλάδας;

70% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα πιστεύουν ότι η διαφθορά είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στο δημόσιο τομέα

70% των Ελλήνων που έλαβαν μέρος στην έρευνα αντιλαμβάνονται ότι η διαφθορά στο δημόσιο τομέα αποτελεί ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, βαθμολογώντας τη κατά μέσο όρο με 4.6 (όπου 5= πολύ σοβαρό πρόβλημα). Αυτή η αντίληψη είναι κοινή και στα δύο φύλα. Τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες που ερωτήθηκαν έχουν την ίδια γνώμη σχετικά με τη σημασία της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα (68% των ανδρών και 72% των γυναικών πιστεύουν ότι η διαφθορά είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στο δημόσιο τομέα).

Γράφημα 4: Πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα στην ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ;

Μέσος όρος στην κλίμακα 1-5 στα 20 κράτη-μέλη της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ που εντάσσονται στην έρευνα

Σε κλίμακα 1-5, (όπου 1= δεν είναι καθόλου πρόβλημα και 5= είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα), σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η διαφθορά είναι ένα πρόβλημα στο δημόσιο τομέα της χώρας σας;

Η Ελλάδα βαθμολογείται με 4.6, ενώ ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 4.1 σχετικά με την αντίληψη του κόσμου για τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα.

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟ ΜΕΓΑΛΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ (1=ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, 5=ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ)
Ελλάδα, Πορτογαλία	4.6
Ισπανία, Λιθουανία, Ρουμανία	4.5
Ιταλία	4.4
Βουλγαρία, Κροατία	4.3
Κύπρος, Λετονία, Σλοβακία, Σλοβενία	4.2
<u>ΕΕ</u>	<u>4.1</u>
Γαλλία	4.1
Βέλγιο, Γερμανία	3.9
Ουγγαρία	3.8
Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο	3.7
Λουξεμβούργο	3.2
Δανία	2.2

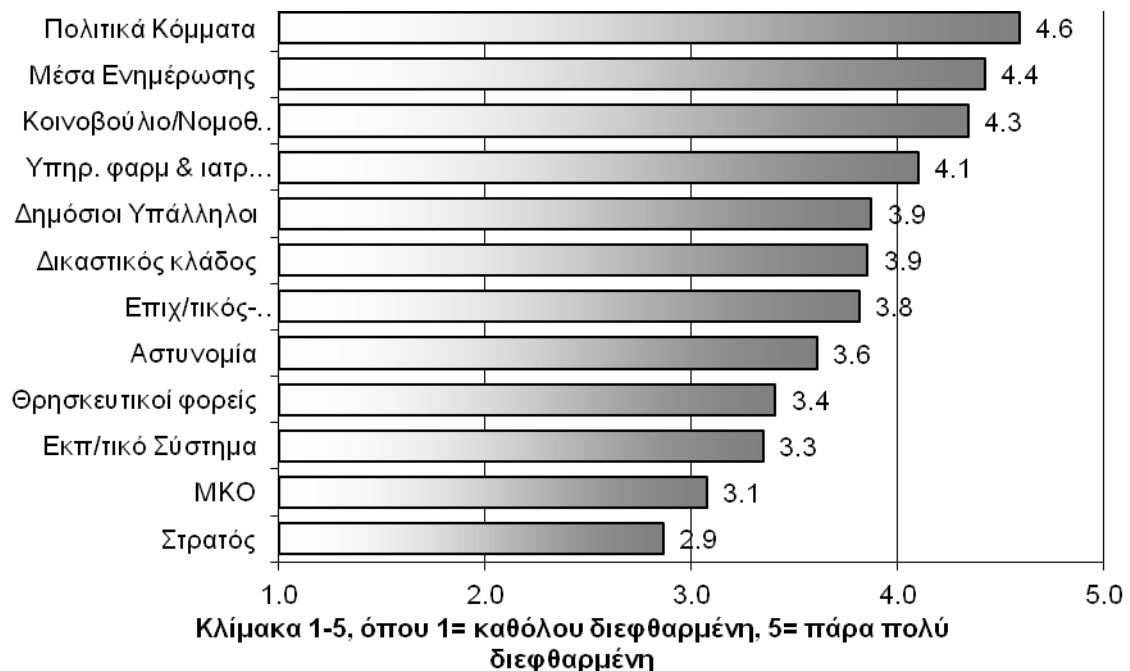
Όταν συγκρίνουμε αντιλήψεις της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαπιστώνουμε ότι η κοινή γνώμη σε χώρες που βιώνουν κρίση (όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ιταλία) θεωρεί ότι υπάρχουν υψηλά επίπεδα διαφθοράς στο δημόσιο τομέα. Ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 4.1, υποδεικνύοντας ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στο δημόσιο τομέα, κατά την αντίληψη της κοινής γνώμης, στην περιφέρεια της Ευρώπης.

Γράφημα 5: Έκταση της διαφθοράς, ανά θεσμό

Μέσος όρος βαθμολογίας

Σε κλίμακα 1-5, (όπου 1= καθόλου διαφθαρμένη και 5= είναι πάρα πολύ διεφθαρμένη), σε τι βαθμό βλέπετε κάθε μια από τις κάτωθι κατηγορίες να επηρεάζεται από διαφθορά στην Ελλάδα;

Τα Πολιτικά Κόμματα, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και το Κοινοβούλιο/Νομοθετικό Σώμα θεωρούνται οι τρεις πιο διεφθαρμένοι θεσμοί στην Ελλάδα

Γράφημα 6: Έκταση της διαφθοράς, ανά θεσμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σε κλίμακα 1-5, (όπου 1= καθόλου διαφθαρμένη και 5= είναι πάρα πολύ διεφθαρμένη), σε τι βαθμό βλέπετε κάθε μια από τις κάτωθι κατηγορίες να επηρεάζεται από διαφθορά στην χώρα σας;

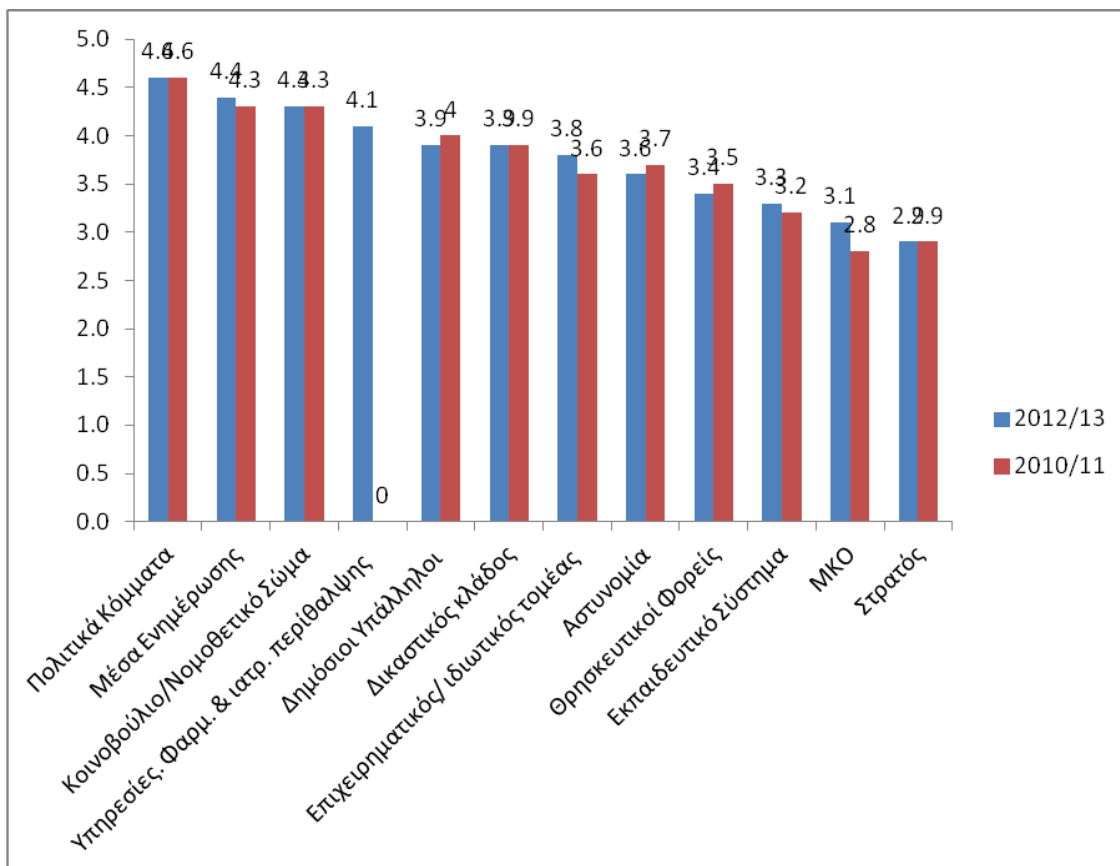
ΧΩΡΑ	ΘΕΣΜΟΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	Πολιτικά Κόμματα
Βέλγιο	Πολιτικά Κόμματα
Βουλγαρία	Δικαστικός κλάδος
Κροατία	Πολιτικά Κόμματα, Δικαστικός κλάδος
Κύπρος	Πολιτικά Κόμματα
Δανία	Θρησκευτικοί φορείς
Εσθονία	Πολιτικά Κόμματα
Γαλλία	Πολιτικά Κόμματα
Γερμανία	Πολιτικά Κόμματα
Ελλάδα	Πολιτικά Κόμματα
Ουγγαρία	Πολιτικά Κόμματα
Ιταλία	Πολιτικά Κόμματα
Λετονία	Πολιτικά Κόμματα
Λιθουανία	Κοινοβούλιο, Δικαστικός Κλάδος
Λουξεμβούργο	Πολιτικά Κόμματα
Πορτογαλία	Πολιτικά Κόμματα
Ρουμανία	Πολιτικά Κόμματα
Σλοβακία	Δικαστικός κλάδος
Σλοβενία	Πολιτικά Κόμματα
Ισπανία	Πολιτικά Κόμματα
Ηνωμένο Βασίλειο	Πολιτικά Κόμματα, ΜΜΕ

Τα Πολιτικά Κόμματα θεωρούνται ως ο πιο διεφθαρμένος θεσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στην Ελλάδα όπου το επίπεδο της διαφθοράς είναι υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ, κατά την αντίληψη της κοινής γνώμης.

Γράφημα 7: Οι πιο διεφθαρμένοι θεσμοί στην Ελλάδα (διαχρονική παρουσίαση)

Μέσος όρος βαθμολογίας (διαχρονική παρουσίαση)

Σε κλίμακα 1-5, (όπου 1= καθόλου διαφθαρμένη και 5= είναι πάρα πολύ διεφθαρμένη), σε τι βαθμό βλέπετε κάθε μια από τις κάτωθι κατηγορίες να επηρεάζεται από διαφθορά στην Ελλάδα;

Τα Πολιτικά Κόμματα θεωρούνται ο πιο διεφθαρμένος θεσμός σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην κλίμακα 1-5, οι ερωτώμενοι της έρευνας στην Ελλάδα βαθμολόγησαν τα Πολιτικά Κόμματα με 4.6, δηλαδή πιστεύουν ότι είναι πολύ διεφθαρμένα. Επιπρόσθετα, τα ΜΜΕ και το Κοινοβούλιο/Νομοθετική Σώμα θεωρούνται επίσης αρκετά διεφθαρμένα, συγκεντρώνοντας κατά μέσο όρο βαθμολογία 4.4 και 4.3 αντίστοιχα. Το 74% των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι τα Πολιτικά Κόμματα είναι πολύ διεφθαρμένα, ενώ το 62% καταδεικνύουν τα ΜΜΕ και το 58% το Κοινοβούλιο/Νομοθετικό Σώμα.

Εξετάζοντας την τάση της αντίληψης της διαφθοράς ως προς τους πιο διεφθαρμένους θεσμούς διαχρονικά, διαπιστώνουμε ότι δεν υπάρχει (ουσιαστική) αλλαγή στην αντίληψη του κόσμου από το 2010/11, το οποίο συνδυάζεται με τις απόψεις των πολιτών σχετικά με την αποτελεσματικότητα του κυβερνητικού έργου για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην Ελλάδα (βλ. Γράφημα 12).

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ

Η έρευνα ρωτάει το κοινό αν κατά την επαφή τους με τις εξής 8 υπηρεσίες στην Ελλάδα (Εκπαιδευτικό Σύστημα, Δικαστικό Σύστημα, Υπηρεσίες φαρμακευτικής & ιατρικής περίθαλψης, Αστυνομία, Υπηρεσίες μητρώου και αδειών από τις αρχές, Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας, Φορολογικό Εισόδημα, Υπηρεσίες/θέματα ακινήτων), πλήρωσαν φακελάκι. Για όσους απάντησαν θετικά, τους ζητήθηκε να αναφέρουν τον λόγο που έκαναν δωροδοκία.

Γράφημα 8: Δωροδοκούντες, ανά υπηρεσία

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που ανέφεραν ότι πλήρωσαν φακελάκι κατά την επαφή τους με τις εξής οκτώ υπηρεσίες

Τους τελευταίους 12 μήνες, έχετε εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό σας έρθει σε επαφή/ές με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες 8 υπηρεσίες; Στην επαφή/ές σας με τη συγκεκριμένη υπηρεσία, εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό κάνατε κάποια δωροδοκία οποιασδήποτε μορφής τους τελευταίους 12 μήνες?

23% των όσων ήρθαν σε επαφή με Υπηρεσία Ιατρικής & Φαρμακευτικής περίθαλψης ανέφεραν ότι έδωσαν φακελάκι τελευταίους 12 μήνες

Το 22% των ατόμων που ήρθαν σε επαφή με κάποια από τις 8 υπηρεσίες, ανέφεραν ότι την τελευταία χρονιά πλήρωσαν φακελάκι. Πρωτοστατούν οι υπηρεσίες ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης (συγκεντρώνοντας ποσοστό 23% όσων ήρθαν σε επαφή με την υπηρεσία αυτή), ενώ οι υπηρεσίες για τα ακίνητα (π.χ. αγορά, πώληση, κληρονομιά, ενοικίαση ακινήτων) είναι στη δεύτερη θέση (με ποσοστό 9% των όσων ήρθαν σε επαφή με την υπηρεσία αυτή).

Τα αποτελέσματα του GCB2013 συμβαδίζουν με τα αποτελέσματα της Εθνικής Έρευνας για τη Διαφθορά στην Ελλάδα, που διενεργεί η ΔΔ-Ε. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Εθνικής Έρευνας 2012, το 45% των ερωτηθέντων που τους ζητήθηκε φακελάκι, το προσέφεραν στα δημόσια νοσοκομεία, ενώ το 13.3% στις Εφορίες και το 13% στις Πολεοδομίες².

Γράφημα 9: Το προφίλ των θυμάτων της διαφθοράς, ανά ηλικιακή ομάδα

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που ανέφεραν ότι πλήρωσαν φακελάκι κατά την επαφή τους με τις εξής οκτώ υπηρεσίες

Τους τελευταίους 12 μήνες, έχετε εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό σας έρθει σε επαφή/ές με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες 8 υπηρεσίες; Στην επαφή/ές σας με τη συγκεκριμένη υπηρεσία, εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό κάνατε κάποια δωροδοκία οποιασδήποτε μορφής τους τελευταίους 12 μήνες?

ΧΩΡΑ	% ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΡΩΣΑΝ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΤΟΥΣ
Ελλάδα	22%
Κάτω των 25 ετών	14%
25-50 ετών	59%
51-65 ετών	27%

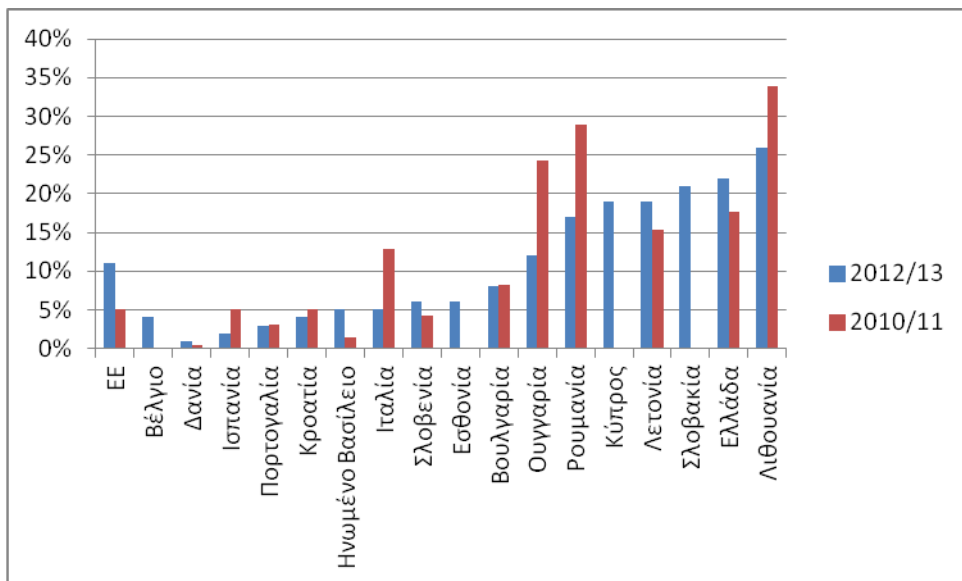
Από το σύνολο των ατόμων που ανέφεραν ότι πλήρωσαν φακελάκι σε κάποια από τις 8 υπηρεσίες (22%), η πλειοψηφία ανήκει στον ενεργό πληθυσμό (59%).

Γράφημα 10: Δωροδοκούντες, ανά χώρα της ΕΕ (διαχρονική ανάλυση)

% των ερωτηθέντων που ανέφεραν ότι πλήρωσαν φακελάκι κατά την επαφή τους με τις εξής οκτώ υπηρεσίες στη χώρα τους

Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, είχατε εσείς ή κάποιος άλλος που ζει στο νοικοκυριό σας επαφή ή επαφές με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες 8 υπηρεσίες; Στις επαφές σας με τον συγκεκριμένο οργανισμό είχατε εσείς ή όποιος ζει στο νοικοκυριό σας πληρώσει μίζα τους τελευταίους 12 μήνες?

² Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012, διαθέσιμη: <http://www.transparency.gr/Content.aspx?page=11>

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει μια αυξητική τάση στους Ευρωπαίους να δωροδοκούν κάποια από τις αναφερόμενες υπηρεσίες όταν έρχονται σε επαφή, δεδομένου ότι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος ανήλθε στο 11% (έναντι του 5% που ήταν το 2010).

Γράφημα 11: Γιατί οι άνθρωποι δωροδοκούν?

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Ποιός ήταν ο κυριότερος λόγος για τον οποίο δωροδοκήσατε σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που μου αναφέρατε

41% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα αναφέρουν ότι πλήρωσαν φακελάκι γιατί ήταν ο μοναδικός τρόπος να διεκπεραιώσουν την υπόθεσή τους στην υπηρεσία

ΧΩΡΑ	ΩΣ ΔΩΡΟ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΩ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ	ΓΙΑ ΝΑ ΓΛΥΤΩΣΩ ΧΡΗΜΑΤΑ / ΝΑ ΠΕΤΥΧΩ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΤΙΜΗ	ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΤΑΧΥΝΩ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	ΗΤΑΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΘΩ
Ελλάδα	22%	6%	31%	41%
Άνδρες	19%	2%	39%	41%
Γυναίκες	26%	10%	24%	41%
Κάτω των 25 ετών	6%	15%	31%	48%
25-50 ετών	25%	4%	31%	40%
50-65 ετών	25%	5%	33%	37%
Βασική εκπαίδευση	13%	5%	29%	53%
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	25%	6%	33%	36%
Υψηλό επίπεδο μόρφωσης	22%	6%	31%	41%

Η πλειοψηφία των ατόμων που ανέφεραν ότι πλήρωσαν φακελάκι τους τελευταίους 12 μήνες σε κάποια υπηρεσία, κατέδειξαν ως κυριότερο λόγο είτε τη δυνατότητα διεκπεραίωσης της υπόθεσής τους είτε την επίσπευση των διαδικασιών. Τα υψηλά ποσοστά του 41% για την πρώτη περίπτωση και του 31% για τη δεύτερη, αντικατοπτρίζουν και την ευρύτερη αντίληψη της κοινής γνώμης σχετικά με το επίπεδο της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα (βλ. Γράφημα 3).

Όπως παρατηρεί κανείς από τον Πίνακα, η μικροδιαφθορά επηρεάζει όλες τις κατηγορίες των ατόμων στην Ελλάδα κατά ομοίμορφο τρόπο. Αναλύοντας τα αποτελέσματα σε επιμέρους κατηγορίες πληθυσμού (σύμφωνα με την ηλικία, το εισόδημα), δεν διαπιστώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τους λόγους ή το προφίλ των θυμάτων διαφθοράς.

Σύμφωνα με την Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012, το ποσό κατά μέσο όρο που προσφέρεται για τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης σε μια δημόσια υπηρεσία εκτιμάται σε €1.228. Το εύρος της δωροδοκία για την επίσπευση των διαδικασιών σε ένα δημόσιο νοσοκομείο είναι από €50 μέχρι €20.000³.

³ Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012, διαθέσιμη: <http://www.transparency.gr/Content.aspx?page=11>

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

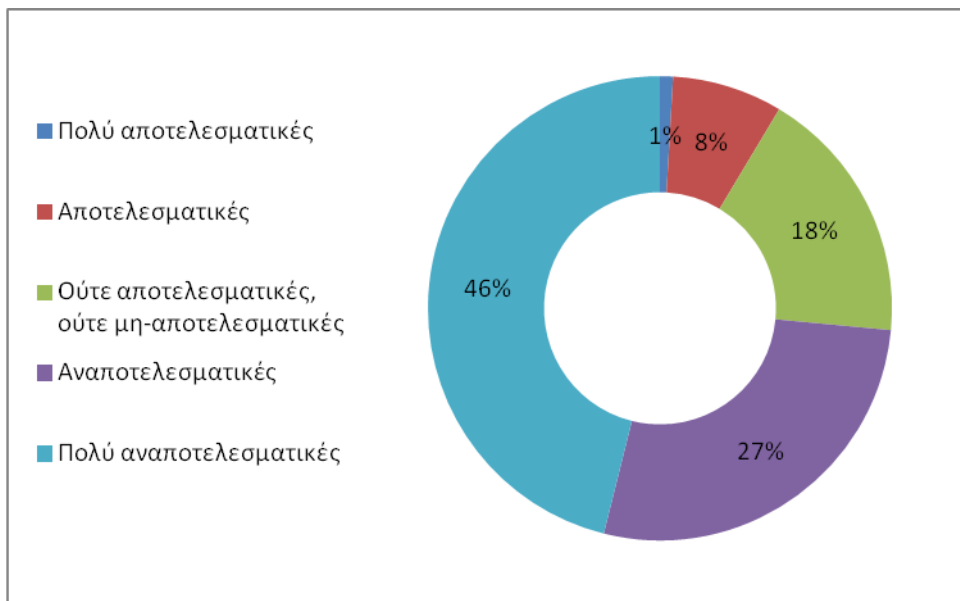
Οι κυβερνήσεις στην Ελλάδα έχουν δεσμευτεί να καταπολεμήσουν τη διαφθορά με διάφορους τρόπους τα τελευταία χρόνια. Τα άτομα που έλαβαν μέρος στο Βαρόμετρο εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα της τρέχουσας κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Γράφημα 12: Πόσο αποτελεσματικό είναι το έργο της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Πόσο αποτελεσματικές πιστεύετε ότι είναι οι δράσεις της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς;

73% των Ελλήνων ερωτηθέντων θεωρούν ότι οι προσπάθειες της κυβέρνησης να καταπολεμήσει τη διαφθορά είναι αναποτελεσματικές

73% των Ελλήνων ερωτηθέντων θεωρούν αναποτελεσματικές τις προσπάθειες της κυβέρνησης να καταπολεμήσει τη διαφθορά. Μάλιστα, το 46% αυτών τις βρίσκουν άκρως αναποτελεσματικές. Μόλις το 9% των ερωτηθέντων αναδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του κυβερνητικού έργου για την πάταξη της διαφθοράς. Οι απόψεις αυτές συνδυάζονται με την ευρύτερη απαισιόδοξη αντίληψη των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα σχετικά με τον ρόλο των μεγάλων συμφερόντων στη λήψη των αποφάσεων (όπου 83% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα θεωρούν ότι η κυβέρνηση διοικείται σε μεγάλο βαθμό ή εξ ολοκλήρου από ειδικά συμφέροντα).

Γράφημα 13: Πόσο αποτελεσματικό είναι το έργο της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ανά φύλο & ηλικιακή ομάδα;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα

Πόσο αποτελεσματικές πιστεύετε ότι είναι οι δράσεις της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ανά φύλο & ηλικιακή ομάδα;

ΧΩΡΑ	ΠΟΛΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ	ΟΥΤΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ, ΟΥΤΕ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ	ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ	ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ
Άνδρες	1%	10%	17%	27%	45%
Γυναίκες	1%	5%	19%	28%	47%
Κάτω των 25 ετών	0%	5%	19%	34%	43%
25-50 ετών	1%	7%	18%	28%	47%
50-65 ετών	1%	12%	17%	24%	46%

Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 14, διαπιστώνεται μια ευρύτερη απαισιοδοξία κατά την αντίληψη του κόσμου για την αποτελεσματικότητα του έργου της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τόσο ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες, όσο και μεταξύ των ηλικιακών ομάδων.

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

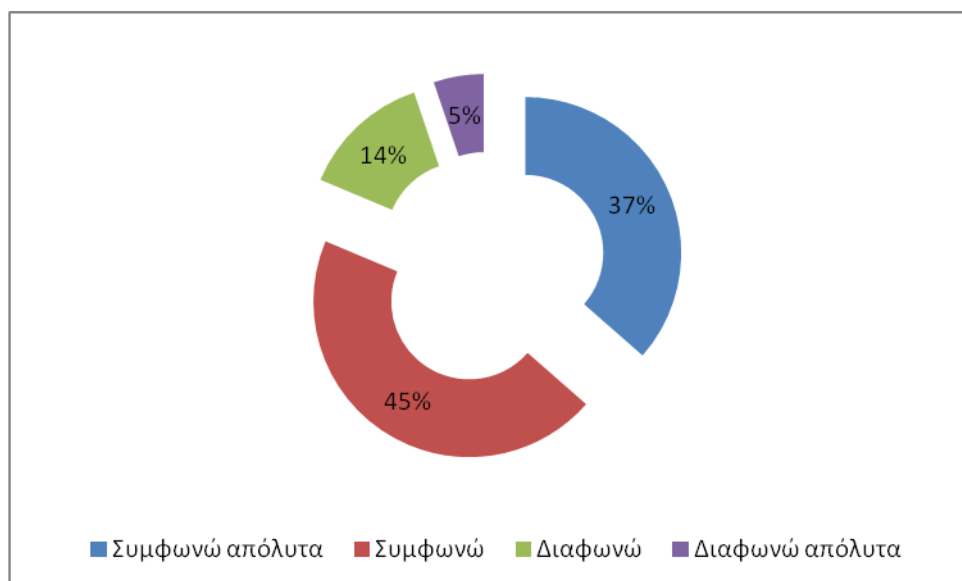
Ζητήθηκε από τον κοινό να εκφράσει την προσωπική του διάθεση να ενεργοποιηθεί για την πάταξη της διαφθοράς. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα αρχικά εκφράστηκαν για το κατά πόσο πιστεύουν ότι οι απλοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη διαφορά στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Στη συνέχεια, με πιο άμεσες ερωτήσεις τους ζητήθηκε κατά πόσο είναι διατεθειμένοι οι ίδιοι να εμπλακούν με διάφορους τρόπους στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Παράλληλα, ερωτήθηκαν αν θα ανέφεραν ένα περιστατικό διαφθοράς και σε ποιο φορέα/οργανισμό. Για όσους απάντησαν αρνητικά, τους ζητήθηκε να αναφέρουν τον λόγο της μη καταγγελίας. Τέλος, ζητήσαμε από τους ερωτηθέντες αν ποτέ σήκωσαν ανάστημα στη διαφθορά, αρνούμενοι να προσφέρουν φακελάκι.

Γράφημα 14: Μπορούν οι απλοί άνθρωποι να κάνουν τη διαφορά;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που «συμφωνούν»

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την ακόλουθη δήλωση: «Απλοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη διαφορά στη μάχη κατά της διαφθοράς»;

Το 82% των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα πιστεύουν ότι οι απλοί Έλληνες μπορούν να κάνουν τη διαφορά στον αγώνα κατά της διαφθοράς

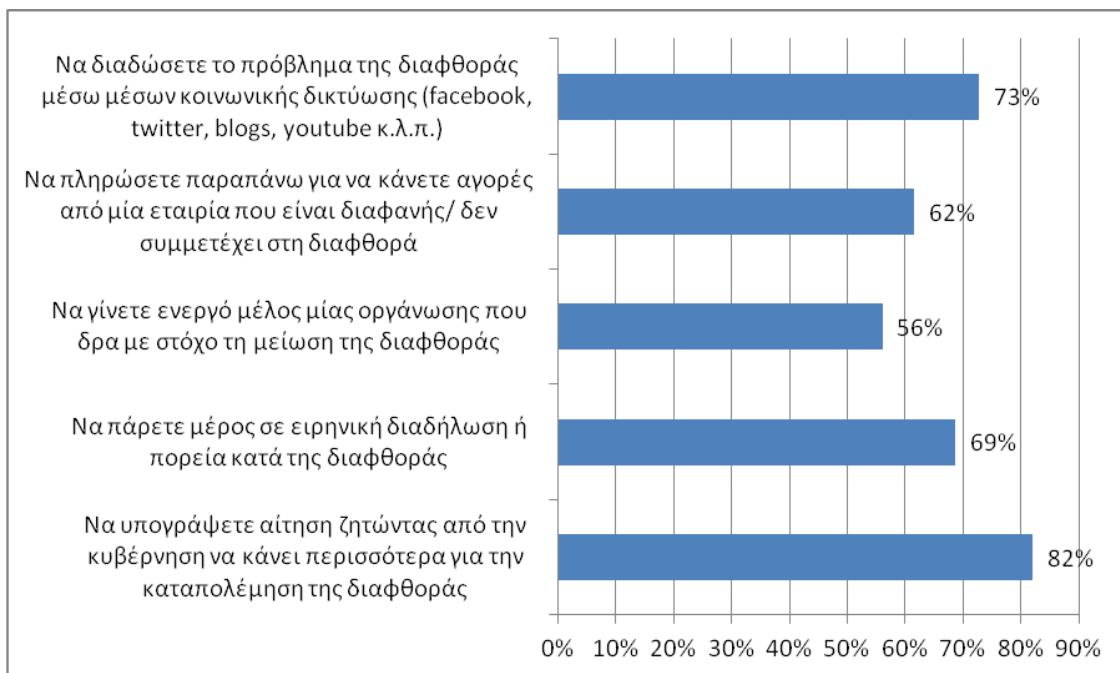
Μπορεί οι Έλληνες που συμμετέχουν στην έρευνα του Βαρομέτρου να πιστεύουν ότι η διαφθορά έχει αυξηθεί στην Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια, εντούτοις το 82% θεωρεί ότι οι απλοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη διαφορά για την πάταξή της, ενώ το 19% δηλώνουν ότι δεν μπορούν.

Γράφημα 15: Με ποιο τρόπο είναι διατεθειμένοι οι άνθρωποι να καταπολεμήσουν τη διαφθορά;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που απάντησαν «ναι»

Υπάρχουν διαφορετικά πράγματα που οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν για να πολεμήσουν τη διαφθορά και θα ήθελα τώρα να σας ρωτήσω εάν είστε πρόθυμος/η να κάνετε οτιδήποτε από τα κάτωθι:

Το 97% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι θα καταπολεμούσαν τη διαφθορά με κάποιον από τους κάτωθι τρόπους

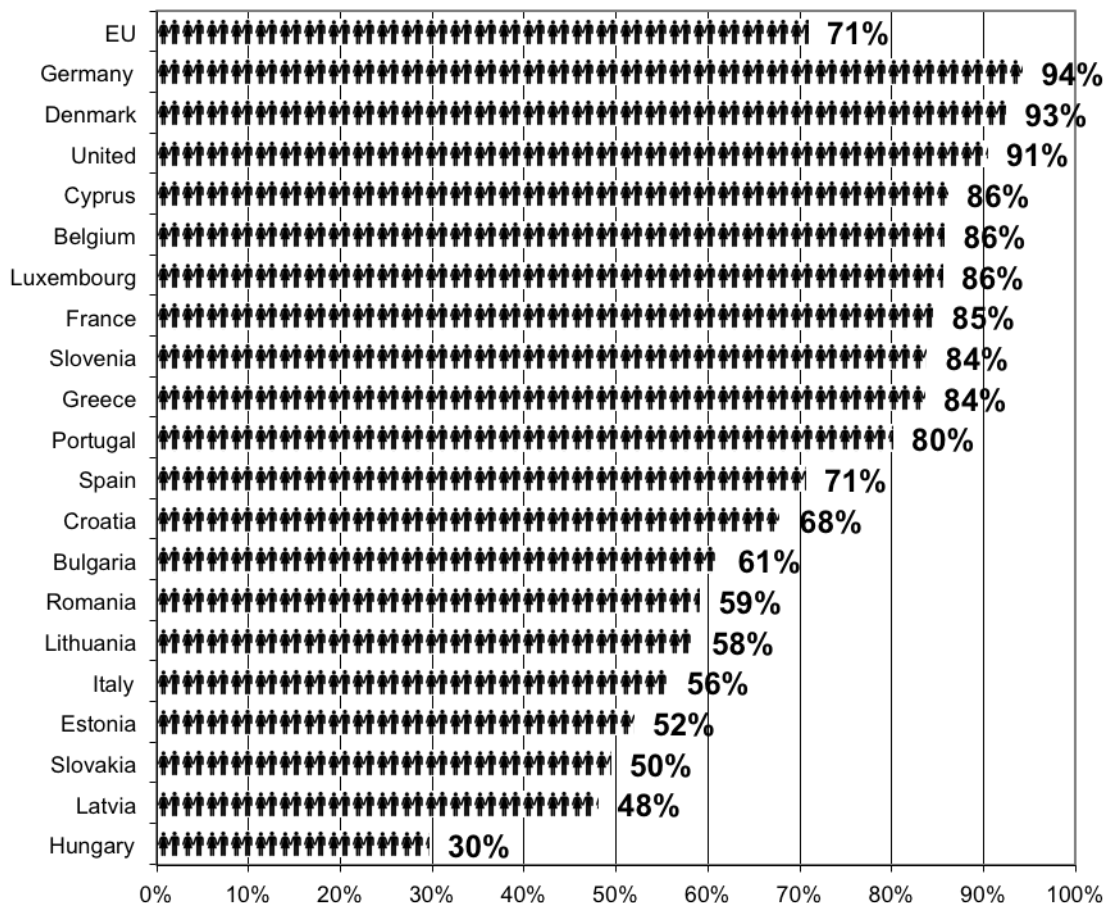

Μπορεί οι Έλληνες να είναι απαισιόδοξοι σχετικά με τις προσπάθειες της κυβέρνησης να πατάξει τη διαφθορά, εντούτοις είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν οι ίδιοι δράση για την καταπολέμησή της είτε συμμετέχοντας σε μια πρωτοβουλία συλλογής υπογραφών για να πιέσουν την κυβέρνηση να κάνει περισσότερα (σε ποσοστό 82% των ερωτηθέντων) είτε διαδίδοντας το πρόβλημα της διαφθοράς χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (73% των ερωτηθέντων). Το 69% των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι είναι διατεθειμένοι να λάβουν μέρος σε μια ειρηνική διαμαρτυρία / πορεία κατά της διαφθοράς, ενώ το 62% αναφέρουν ότι θα πλήρωναν περισσότερο για προϊόντα που προέρχονται από μια «αδιάφθορη» εταιρεία.

Γράφημα 16: Είναι οι άνθρωποι διατεθειμένοι να αναφέρουν περιστατικό διαφθοράς;

% των ερωτηθέντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση που απάντησαν «ναι»

Είστε πρόθυμος/η να καταγγείλετε ένα περιστατικό διαφθοράς;

Το 84% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα δηλώνουν διατεθειμένοι να αναφέρουν περιστατικό διαφθοράς, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 71%

Γράφημα 17: Σε ποιο φορέα/οργανισμό θα αναφέρατε περιστατικό διαφθοράς;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που θα ανέφεραν περιστατικό διαφθοράς

Πού θα κάνατε την καταγγελία;

Το 32% των ερωτηθέντων θα έκανε αναφορά για ένα περιστατικό διαφθοράς απευθείας στον σχετικό οργανισμό/θεσμό

ΧΩΡΑ	ΚΑΤΕΥΘΕΙΑΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ/ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ	ΣΕ ΕΝΑ ΓΕΝΙΚΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ Ή ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ	ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	ΣΤΑ ΜΜΕ	ΑΛΛΟ
Ελλάδα	32%	30%	12%	20%	7%

Το 32% των όσων απάντησαν θετικά ότι θα έκαναν αναφορά για ένα περιστατικό διαφθοράς, δηλώνει ότι θα υπέβαλε την καταγγελία του απευθείας στον σχετικό οργανισμό/θεσμό, ενώ το 30% σε ένα κυβερνητικό φορέα κατά της διαφθοράς ή σε μια ειδική τηλεφωνική γραμμή. Παρά την ευρύτερη απαισιόδοξη στάση των πολιτών ως προς την αποτελεσματικότητα του κυβερνητικού έργου για την πάταξη της διαφθοράς, οι Έλληνες εξακολουθούν να θέλουν να συνεργαστούν με το κράτος και να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα κανάλια για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Το 16% των ερωτηθέντων [ΔΕΝ](#) είναι διατεθειμένοι να καταγγείλουν ένα περιστατικό διαφθοράς

Γράφημα 18: Για ποιο λόγο οι άνθρωποι δεν θα ανέφεραν ένα περιστατικό διαφθοράς;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που δεν θα έκαναν αναφορά για περιστατικό διαφθοράς
Ποιός είναι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο δε θα καταγγείλατε ένα περιστατικό διαφθοράς;

ΧΩΡΑ	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΤΑΓΓΕΙΛΩ ΕΝΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ	ΔΕΝ ΘΑ ΕΚΑΝΕ ΚΑΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΛΛΟ
Ελλάδα	5%	31%	56%	8%

Ο βασικότερος λόγος που ωθεί τους ανθρώπους να μην προβούν σε καταγγελία περιστατικών διαφθοράς έγκειται στο ότι μια τέτοια ενέργεια δεν θα άλλαζε τίποτα, όπως εκφράζει το 56% (από το σύνολο των 160 ατόμων που απάντησαν ότι δεν θα έκαναν αναφορά), ενώ το 31% δηλώνει ότι φοβάται τις συνέπειες. Πράγματι, ιδιαίτερα για τη δεύτερη περίπτωση, η Ελλάδα δεν έχει εντάξει στη νομοθεσία ακόμη την προστασία των όσων αποκαλύπτουν περιστατικά διαφθοράς (whistleblowers).

Γράφημα 19: Έχετε ποτέ αρνηθεί να πληρώσετε φακελάκι;

% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα που αρνήθηκαν να δωροδοκήσουν

Έχετε ποτέ αρνηθεί να κάνετε μια δωροδοκία?

Το 25% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι αρνήθηκαν να πληρώσουν φακελάκι

Το 25% των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα στην Ελλάδα απάντησαν ότι έχουν αρνηθεί να πληρώσουν φακελάκι. Το υψηλό αυτό ποσοστό αναδεικνύει την πρόθεση των Ελλήνων πολιτών να ενεργοποιηθούν για την πάταξη της διαφθοράς στη χώρα. Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα της Εθνικής Έρευνας για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012, όπου το 27.3% δηλώνει ότι ενώ τους έχει ζητηθεί, αρνήθηκε να πληρώσει φακελάκι σε δημόσια υπηρεσία και το 31% στον ιδιωτικό τομέα⁴.

⁴ Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012, διαθέσιμη: <http://www.transparency.gr/Content.aspx?page=11>

ΠΩΣ ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ

Το βασικότερο μήνυμα που δίνει το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς 2013, προέρχεται από τη στάση των Ελλήνων πολιτών έναντι του φαινομένου. Μπορεί τα επίπεδα της διαφθοράς κατά την αντίληψη του κοινού να παραμένουν σταθερά τα τελευταία χρόνια, μπορεί να επικρατεί ευρύτερη αντίληψη στη κοινή γνώμη ότι η διαφθορά είναι ουσιαστικό πρόβλημα στο δημόσιο τομέα, μπορεί να έχει χαθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών σε καίριους δημοκρατικούς θεσμούς, όπως τα Πολιτικά Κόμματα και τα ΜΜΕ, εντούτοις η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δηλώνει έτοιμη να αναλάβει δράση.

Το 84% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα είναι διατεθειμένο να σηκώσει ανάστημα στη διαφθορά. Η Πολιτεία οφείλει να τους σεβαστεί και να τους διευκολύνει, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας ένα νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των ατόμων που αποκαλύπτουν περιστατικά διαφθοράς (whistleblowers). Η Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς πρόσφατα δημοσίευσε τις βασικές αρχές που πρέπει να διέπει ένα τέτοιο πλαίσιο καθώς και τις καλές πρακτικές από άλλες ευρωπαϊκές χώρες⁵.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να τεθεί ανάχωμα στη διεύθυνση της διαφθοράς στους καίριους δημοκρατικούς θεσμούς, με πρωτοπόρα τα Πολιτικά Κόμματα. Η αλλαγή του τρόπου δημοσίευσης και αποτύπωσης των πόθεν έσχες των πολιτικών, η αναβάθμιση της Επιτροπής ελέγχου των οικονομικών των κομμάτων, η θέσπιση νόμου λειτουργίας των κομμάτων αποτελούν ορισμένες απτές αλλά ουσιαστικές λύσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πολιτικό χρήμα⁶.

⁵ Η Έκθεση «Εναλλακτική στη σιωπή: η προστασία των whistleblowers στην Ελλάδα» είναι διαθέσιμη: http://www.transparency.gr/Uploads/File/TI-G_WB-REPORT_2013.pdf

⁶ Όλες οι προτάσεις της Διεθνούς Διαφάνειας-Ελλάδος είναι διαθέσιμες: http://www.transparency.gr/Uploads/flipbook/TI_flipbook_support_files/book_normalscreen.html#/1 και

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

1.000 άτομα από την Ελλάδα έλαβαν μέρος στην έρευνα του GCB2013 στο διάστημα Σεπτέμβριος 2012 – Μάρτιος 2013.

Το δείγμα της έρευνας έχει σταθμιστεί ώστε να είναι το δυνατόν αντιπροσωπευτικό του εθνικού πληθυσμού. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας μεταφράστηκε στα ελληνικά και χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση των τηλεφωνικών συνεντεύξεων (CATI-Computer Assisted Telephone Interviewing).

Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν, ελέχθησαν και αναλύθηκαν από τη Γραμματεία της ΔΔ στο Βερολίνο και επαληθεύθηκαν από εξωτερικό αναλυτή. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην Έκθεση αυτή δεν περιλαμβάνουν διφορούμενες απαντήσεις (δεν γνωρίζω/δεν απαντώ) και έχουν στρογγυλοποιηθεί⁷.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Q1. Κατά τη διάρκεια των 2 τελευταίων χρόνων, πώς έχει αλλάξει το επίπεδο της διαφθοράς στην Ελλάδα;

(ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Col	Έχει μειωθεί πολύ	Έχει μειωθεί λίγο	Έχει μείνει σταθερό	Έχει αυξηθεί λίγο	Έχει αυξηθεί πολύ	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
13	1	2	3	4	5	8	9

Q2. Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η διαφθορά είναι ένα πρόβλημα στο δημόσιο τομέα της Ελλάδας; Με τον όρο δημόσιο τομέα εννοούμε όλους τους οργανισμούς και τις υπηρεσίες που ανήκουν ή διοικούνται από την κυβέρνηση. Παρακαλώ, απαντήστε σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 σημαίνει «δεν είναι καθόλου πρόβλημα» και το 5 σημαίνει «είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό πρόβλημα».

(ΜΗ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Col	Δεν είναι καθόλου πρόβλημα				Ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
-----	----------------------------	--	--	--	-----------------------------	------------	------------

⁷ Για τον λόγο αυτό η άθροιση των αποτελεσμάτων σε ορισμένες περιπτώσεις είναι 101%, λόγω της στρογγυλοποίησης.

14	1	2	3	4	5	8	9
----	---	---	---	---	---	---	---

Q3. Στις συναλλαγές σας με το δημόσιο τομέα, πόσο σημαντικές είναι οι προσωπικές επαφές ή/και οι σχέσεις για να πραγματοποιηθεί οποιοδήποτε αίτημα σας;

(ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Col	Καθόλου σημαντικές	Μικρής σημασίας	Μέτριας σημασίας	Σημαντικές	Πολύ σημαντικές	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
15	1	2	3	4	5	8	9

Q4. Σε τι βαθμό η κυβέρνηση της χώρας διοικείται από κάποιες μεγάλες προσωπικότητες που λειτουργούν με βάση το προσωπικό τους συμφέρον;

(ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Col	Καθόλου	Σε περιορισμένο βαθμό	Σε κάποιο βαθμό	Σε μεγάλο βαθμό	Εξ' ολοκλήρου	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
16	1	2	3	4	5	8	9

Q5. Πόσο αποτελεσματικές πιστεύετε ότι είναι οι δράσεις της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της διαφθοράς; **(ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)**

Col	Πολύ αποτελεσματικές	Αποτελεσματικές	Ούτε αποτελεσματικές ούτε μη αποτελεσματικές	Αναποτελεσματικές	Πολύ αναποτελεσματικές	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
17	1	2	3	4	5	8	9

Q6(A-L). Σε τι βαθμό βλέπετε κάθε μία από τις κατηγορίες που θα σας διαβάσω να επηρεάζεται από διαφθορά στην Ελλάδα; Παρακαλώ, απαντήστε σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 σημαίνει «καθόλου διεφθαρμένη» και το 5 «πέρα πολύ διεφθαρμένη»

(ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΣΕΙΡΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ, ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)

Column: 18-29

Col.	Κατηγορίες:	Καθόλου διεφθαρμένη				Πάρα πολύ διεφθαρμένη	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
18	Q6A. Πολιτικά κόμματα	1	2	3	4	5	8	9
19	Q6B. Κοινοβούλιο/Νομοθετικό σώμα	1	2	3	4	5	8	9
20	Q6C. Στρατός	1	2	3	4	5	8	9
21	Q6D. ΜΚΟ (μη κυβερνητικές οργανώσεις, φιλανθρωπικά	1	2	3	4	5	8	9

	ιδρύματα κ.λ.π.)								
22	Q6E. Μέσα ενημέρωσης	1	2	3	4	5	8	9	
23	Q6F. Θρησκευτικοί φορείς	1	2	3	4	5	8	9	
24	Q6G. Επιχειρηματικός/ ιδιωτικός τομέας	1	2	3	4	5	8	9	
25	Q6H. Εκπαιδευτικό σύστημα (σχολεία, παν/μια, κ.λ.π.)	1	2	3	4	5	8	9	
26	Q6I. Δικαστικός κλάδος (δικαστήρια)	1	2	3	4	5	8	9	
27	Q6J. Υπηρεσίες φαρμακευτικής και ιατρικής περίθαλψης	1	2	3	4	5	8	9	
28	Q6K. Αστυνομία	1	2	3	4	5	8	9	
29	Q6L. Δημόσιοι Υπάλληλοι	1	2	3	4	5	8	9	

Q7. (ΟΔΗΓΙΕΣ: ΡΩΤΑ Q7A1. ΕΑΝ ΝΑΙ (1) ΣΤΗΝ Q7A1 ΡΩΤΑ Q7B1. ΕΑΝ ΟΧΙ (2)/ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ (8)/ ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ (9) ΣΤΗΝ Q7A1, ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗΝ Q7B1 ΚΑΙ ΡΩΤΑ Q7A2. ΕΑΝ ΝΑΙ (1) ΣΤΗΝ Q7A2 ΡΩΤΑ Q7B2. ΕΑΝ ΟΧΙ (2)/ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ (8)/ ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ (9) ΣΤΗΝ Q7A2, ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗΝ Q7B2 ΚΑΙ ΡΩΤΑ Q7A3.Κ.Λ.Π.)

A. Τους τελευταίους 12 μήνες, έχετε εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό σας έρθει σε επαφή/ές με **[ΔΙΑΒΑΣΕ ΜΙΑ-ΜΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ1-8]**;

(ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΣΕΙΡΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ)

(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ) Column: 30,32,34,36,38,40,42,44

B. (ΟΔΗΓΙΕΣ: ΡΩΤΑ Q7B ΕΑΝ ΝΑΙ (1) ΣΤΗΝ Q7A1. ΕΑΝ ΟΧΙ (2)/ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ (8)/ ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ (9) ΣΤΗΝ Q7A1, ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗΝ Q7B1 ΚΑΙ ΡΩΤΑ Q7A2. Κ.Λ.Π.)

Στην επαφή/ές σας με **[ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ1-8]** εσείς προσωπικά ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό σας κάνατε κάποια δωροδοκία οποιασδήποτε μορφής τους τελευταίους 12 μήνες;

(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ) Column: 31,33,35,37,39,41,43,45

(ΟΧΙ ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΣΕΙΡΑΣ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Κατηγορίες	7QA					7QB				
	Col.	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΓ	ΔΑ	Col.	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΓ	ΔΑ
1. Εκπαιδευτικό σύστημα	30	1	2	8	9	31	1	2	8	9

2. Δικαστικό σύστημα	32	1	2	8	9	33	1	2	8	9
3. Υπηρεσίες φαρμακευτικής και ιατρικής περίθαλψης	34	1	2	8	9	35	1	2	8	9
4. Αστυνομία	36	1	2	8	9	37	1	2	8	9
5. Υπηρεσίες μητρώου και αδειών από τις αρχές (ληξιαρχική πράξη για γέννηση παιδιού, γάμου, άδειες, εγκρίσεις)	38	1	2	8	9	39	1	2	8	9
6. Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (τηλέφωνο, ρεύμα, νερό, κ.λ.π.)	40	1	2	8	9	41	1	2	8	9
7. Φορολογικό εισόδημα	42	1	2	8	9	43	1	2	8	9
8. Υπηρεσίες/ θέματα ακινήτων (αγορά, πώληση, κληρονομιά, ενοικίαση ακινήτων)	44	1	2	8	9	45	1	2	8	9

Q8. (ΡΩΤΑ Q8 ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑΙ (1) ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΤΗΝ Q7B(1-8), ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ)

Ποιός ήταν ο κυριότερος λόγος για τον οποίο δωροδοκήσατε σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που μου αναφέρατε; Παρακαλώ δώστε μου μία απάντηση.

(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Column: 46

Ως δώρο, για να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου	1
Για να γλιτώσω χρήματα/για να πετύχω καλύτερη τιμή	2
Για να επιταχύνω τη διαδικασία	3
Ήταν ο μοναδικός τρόπος για να εξυπηρετηθώ	4
Δε γνωρίζω	5
Δεν απαντώ	6

Q9. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την παρακάτω φράση;

“ Απλοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη διαφορά στη μάχη κατά της διαφθοράς”

(ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Col	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
------------	--------------------	---------	---------	--------------------	---------------	---------------

47	1	2	3	4	8	9
----	---	---	---	---	---	---

Q10(A-F): Υπάρχουν διαφορετικά πράγματα που οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν για να πολεμήσουν τη διαφθορά και θα ήθελα τώρα να σας ρωτήσω εάν είστε πρόθυμος/η να κάνετε οτιδήποτε από αυτά που θα σας διαβάσω. Παρακαλώ απαντήστε με ΝΑΙ ή ΟΧΙ **(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)**

Column: 48-53

Col		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δε γνωρίζω	Δεν απαντώ
48	Q10A. Να υπογράψετε αίτηση ζητώντας από την κυβέρνηση να κάνει περισσότερα για την καταπολέμηση της διαφθοράς	1	2	8	9
49	Q10B. Να πάρετε μέρος σε ειρηνική διαδήλωση ή πορεία κατά της διαφθοράς	1	2	8	9
50	Q10C. Να γίνετε ενεργό μέλος μίας οργάνωσης που δρα με στόχο τη μείωση της διαφθοράς	1	2	8	9
51	Q10D. Να πληρώσετε παραπάνω για να κάνετε αγορές από μία εταιρία που είναι διαφανής/ δεν συμμετέχει στη διαφθορά	1	2	8	9
52	Q10E. Να διαδώσετε το πρόβλημα της διαφθοράς μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, blogs, youtube κ.λ.π.)	1	2	8	9
53	Q10F. Να καταγγείλετε ένα περιστατικό διαφθοράς	1	2	8	9

Q11A: (ΡΩΤΑ Q11A ΜΟΝΟ ΕΑΝ ΕΧΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙ ΝΑΙ (1) ΣΤΗΝ Q10F. ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ)

Που θα κάνατε την καταγγελία;

(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Column: 54

Κατευθείαν στην εμπλεκόμενη υπηρεσία/ εμπλεκόμενο οργανισμό	1
Ένα γενικό κυβερνητικό ίδρυμα κατά της διαφθοράς ή σε ειδική τηλεφωνική γραμμή καταγγελιών περιστατικών διαφθοράς	2
Μία ανεξάρτητη μη κερδοσκοπική οργάνωση	3
Μέσα μαζικής ενημέρωσης	4
Άλλο	7

Δε γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Q11B: (ΡΩΤΑ Q11B ΕΑΝ ΕΧΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΟΧΙ (2) ΣΤΗΝ Q10F. ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΑΝ ΕΧΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙ ΝΑΙ(1) ΣΤΗΝ Q10F Ποιός είναι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο δε θα καταγγείλατε ένα περιστατικό διαφθοράς;

(ΔΙΑΒΑΣΕ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Column: 55

Δε γνωρίζω που μπορώ να καταγγείλω ένα περιστατικό διαφθοράς	1
Φοβάμαι τις συνέπειες	2
Δε θα έκανε καμία διαφορά	3
Άλλο	7
Δε γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Q12A. Σας έχετε ζητηθεί ποτέ να δωροδοκήσετε;

ΕΑΝ ΖΗΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ ΝΑ ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΤΕΙ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 7B: Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ‘ΠΟΤΕ’, ΟΧΙ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ 12 ΜΗΝΕΣ, Η ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ‘ΖΗΤΗΘΕΙ’, ΟΧΙ ‘ΝΑ ΠΛΗΡΩΘΕΙ’ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ, ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΑΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ 8 ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ 7)

(ΜΗ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Column: 56

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Q12B. (ΡΩΤΗΣΕ ΤΗΝ Q12B ΕΑΝ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ Q12A ΕΙΝΑΙ ΝΑΙ(1), ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΑΝ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ Q12A ΕΙΝΑΙ ΟΧΙ (2))

Έχετε ποτέ αρνηθεί να κάνετε μία δωροδοκία;

(ΜΗ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Στήλη: 57

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Q13. Τέλος, επιτρέψτε μου να σας ρωτήσω, γνωρίζετε τον Οργανισμό. . .; **[ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ]**

(ΜΗ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ. ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Στήλη: 58

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δημογραφικά

D1. Αστικά/ Αγροτικά

D2. Περιοχή/Επαρχία:

D3. Πόλη/Χωριό:

D4. Φύλο:

D5. Ηλικία:

D6. Συνολικό εισόδημα νοικοκυριού πριν τους φόρους:

D7. Μόρφωση: Το τελευταίο επίπεδο που έχει ολοκληρωθεί

D8. Απασχόληση

Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς
Ευφρονίου 5-7
11634, Αθήνα

Τηλ: +30 210 7224940
Fax: +30 210 7224947

tihellas@otenet.gr
www.transparency.gr